

عنوان مقاله:

مطالعه و واکاوی نقشمایه های آجری در مسجد_مدرسه ملک زوزن شهرستان خواف

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 14، شماره 50 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

مهدی کاظم پور - Assistant Professor, Department of Archaeology, Faculty of Cultural Materials Conservation, Tabriz Islamic Art University, Iran

رضا اکبری - M.A. Student, Faculty of Islamic crafts, Tabriz Islamic Art University, Iran

ابوالفضل عبداللهی فرد - Assistant Professor, Faculty of Visual Arts, Tabriz Islamic Art University, Iran

خلاصه مقاله:

آجرکاری که از زمان های پیش از اسلام، مورد توجه معماران ایرانی قرار گرفته بود در دوران سلجوقیان و خوارزمشاهیان به اوج خود رسید. علاوه بر شکوفایی آجرکاری در دوره خوارزمشاهیان، این دوره را می توان دوره شروع استفاده از آجرهای لعاب دار رنگی در نمای ساختمان دانست. نمونه شاخص و کامل این نمونه تزیینات را می توان در بنای زوزن خواف مشاهده کرد. آجرهای تزیینی این بنا شامل بیش از ۷۵ نوع از انواع چینش های آجری مختلف و تراش های آجری متنوع با نقوش هندسی، گیاهی و کتیبه می باشد که علی رغم اهمیت آن در هنر اسلامی، تاکنون مطالعات زیادی بر آن ها صورت نگرفته است. بر همین اساس در این مقاله، سعی بر آن شده است تا به روش توصیفی و با استفاده از مطالعات میدانی و کتابخانه ای آجرهای تزیینی با نقوش هندسی این بنا مورد مطالعه قرار گیرد. این پژوهش درصدد پاسخگویی به سوالات زیر است: تزیینات آجری هندسی بنای ملک زوزن خواف، در چند دسته قابل تقسیم بندی هستند؟ از چه الگوها و تناسبات هندسی، در این تزیینات بهره گرفته شده است؟ براساس این مطالعه مشخص گردید که تزیینات هندسی آجری این بنا بسیار غنی بوده و بالغ بر ۲۷ نمونه از انواع مختلف نقوش هندسی در آن به اجرا در آمده است. همچنین در این تزیینات از الگوها و تناسبات دقیق هندسی بهره گرفته شده است که در خلال متن اصلی به آنها پرداخته خواهد شد.

کلمات کلیدی:

Kharzmshahyan Dynasty, Malek Zouzan, Brisk Ornaments, Motifs, Geometric Alaniz

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030521>

